Jakub Rynio

Informatyka niestacjonarna

semestr: 3

Grupa laboratoryjna: 2

16 października 2024

Algorytmy i złożoność: Ciąg Fareya

1 Historia Ciągu Fareya

Ciąg Fareya, nazwany na cześć angielskiego geodety i matematyka Edwarda Fareya, został wprowadzony w 1816 roku. Farey opisał właściwości ułamków w artykule w "Philosophical Magazine". Zauważył, że pomiędzy dwoma ułamkami $\frac{a}{b}$ i $\frac{c}{d}$ o mianownikach nie większych niż n może znajdować się ułamek $\frac{p}{q}$ który jest średnią Fareya dwóch sąsiadujących ułamków. Chociaż Farey nie przedstawił formalnego dowodu, jego obserwacje przyciągnęły uwagę wybitnego matematyka Augustina Cauchy'ego.

Cauchy formalnie udowodnił te obserwacje i wprowadził je do matematyki. Ciąg Fareya stopnia n to uporządkowany rosnąco ciąg ułamków $\frac{a}{b}$ gdzie a i b są względnie pierwsze,a $b \leq n$. Ciąg zaczyna się od $\frac{1}{0}$ a kończy sie na $\frac{1}{1}$ Kolejne ułamki uzyskuje się poprzez wstawianie średnich Fareya pomiędzy już istniejące elementy.

2 Konstrukcja ciągu Fareya

Ciąg Fareya stopnia n, oznaczany F_n , to uporządkowany rosnąco ciąg ułamków $\frac{a}{b}$, gdzie $0 \le a \le b \le n$ oraz $\gcd(a,b)=1$, zawartych w przedziale [0,1]. Konstrukcja ciągu jest następująca:

- 1. Rozpocznij od zbioru $\left\{\frac{0}{1}, \frac{1}{1}\right\}$.
- 2. Przechodź przez wszystkie pary ułamków $\frac{a}{b}$ i $\frac{c}{d}$ w obecnym ciągu. Dodaj nowy ułamek $\frac{a+c}{b+d}$ między nimi, jeśli $b+d \leq n$.
- 3. Powtarzaj krok 2, aż nie będzie możliwe dodanie nowych ułamków.

Przykład dla n = 5:

$$F_5 = \left\{ \frac{0}{1}, \frac{1}{5}, \frac{1}{4}, \frac{1}{3}, \frac{2}{5}, \frac{1}{2}, \frac{3}{5}, \frac{2}{3}, \frac{3}{4}, \frac{4}{5}, \frac{1}{1} \right\}$$

Właściwości:

Dla kolejnych elementów $\frac{a}{b}$ i $\frac{c}{d}$ w F_n : bc - ad = 1.

Średnia Fareya: nowy ułamek to $\frac{a+c}{b+d}$.

Proces powtarzamy, aż uzyskamy pełny ciąg Fareya stopnia n.

3 Algorytm tworzący ciąg Fareya dla dowolnego n

```
return farey
12
   def get positive int(prompt):
13
14
15
        while True:
16
            try:
17
                n = int(input(prompt))
18
                 if n \ll 0:
19
                     print("Podana_liczba_ma_byc_wieksza_od_0")
                     continue
21
22
23
                     return n
24
            except ValueError:
25
                 print("Podana_liczba_musi_byc_calkowita")
26
28
   sequence = farey sequence(get positive int("Podaj_rzad,_ktory_chcesz_wygenerowac:_")
   print("___".join(str(i) for i in sequence))
```

Opis algorytmu:

Funkcja $farey_sequence(n)$ generuje ułamek Fareya dla danego rzędu n.

- Linia 4: Inicjalizuje pustą listę farey do przechowywania ułamków.
- Linia 6: Rozpoczyna pętlę po licznikach (od 1 do n).
- Linia 7: Rozpoczyna pętlę po mianownikach (od 0 do aktualnego mianownika).
- Linia 8: Dodaje ułamek $\frac{\text{numerator}}{\text{denominator}}$ do listy farey.
- Linia 10: Usuwa duplikaty i sortuje ułamki.
- Linia 11: Zwraca posortowaną listę unikalnych ułamków Fareya.

Funkcja textttget_positive_int służy do pobierania dodatniej liczby całkowitej od użytkownika.

4 Wnioski

Wnioski

Ciąg Fareya to uporządkowany rosnąco ciąg ułamków, który odgrywa ważną rolę w teorii liczb. Jego wprowadzenie przez Edwarda Fareya oraz formalne dowody Augustina Cauchy'ego były kluczowe dla jego rozwoju. Implementacja w Pythonie z użyciem biblioteki 'fractions' jest praktyczna i przejrzysta. Ciągi Fareya znajdują zastosowanie w analizie numerycznej, kryptografii oraz teorii aproksymacji.